

VIII. XIZMATLAR

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida bozor xizmatlari ishlab chiqarishning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha hajmi 4711,2 mlrd. so'mni tashkil qildi va 2019 yil yanvar-sentyabr oylariga nisbatan o'sish 102,3 foizni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha bozor xizmatlari ishlab chiqarish (2020 yilning yanvar-sentyabr oylari uchun)

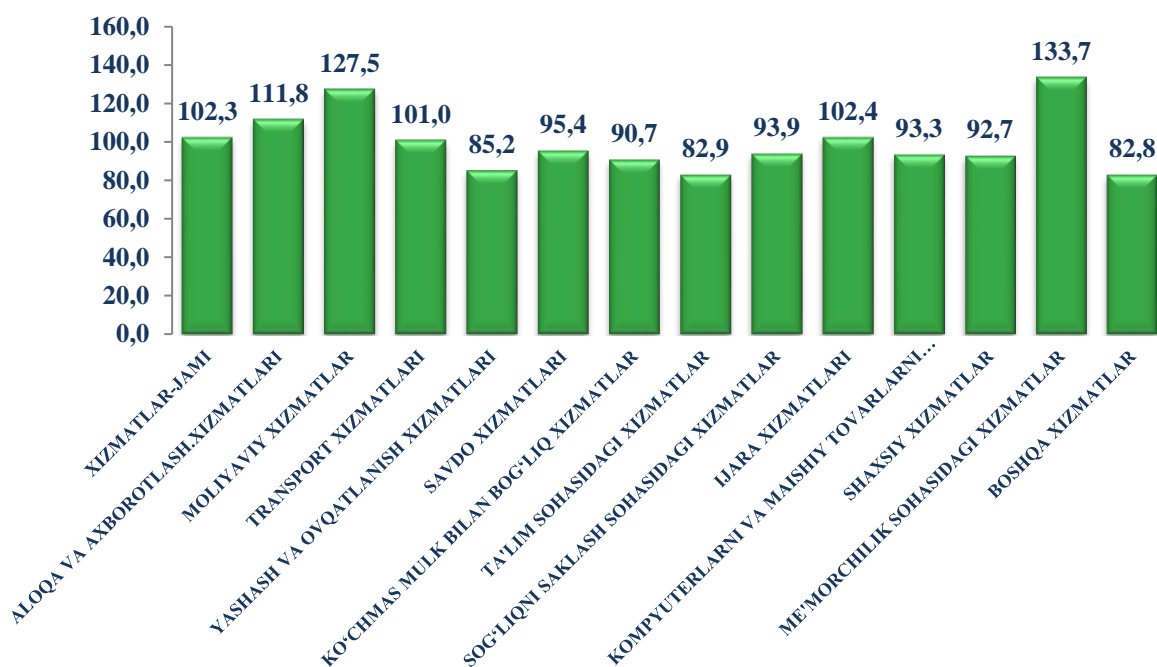
	<i>Mrd. so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, %</i>	<i>Jamiga nisbatan %</i>
Xizmatlar – jami	4711,2	102,3	100,0
<i>shu jumladan asosiy turlari bo'yicha:</i>			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	250,4	111,8	5,3
moliyaviy xizmatlar	934,4	127,5	19,8
transport xizmatlari	1158,6	101,0	24,6
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1113,2	101,2	23,6
yashash va ovqatlanish xizmatlari	102,4	85,2	2,2
savdo xizmatlari	1275,0	95,4	27,1
ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	129,2	90,7	2,7
ta'lim sohasidagi xizmatlar	169,7	82,9	3,6
sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	76,4	93,9	1,6
ijara xizmatlari	96,9	102,4	2,1
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	153,2	93,3	3,3
shaxsiy xizmatlar	143,3	92,7	3,0
me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	109,2	133,7	2,3
boshqa xizmatlar	112,5	82,8	2,4

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida yuqori hajm savdo xizmatlari (1275,0 mlrd. so'm), transport xizmatlari (1158,6 mlrd. so'm), moliyaviy xizmatlar (934,4 mlrd. so'm), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (250,4 mlrd. so'm) ga to'g'ri keladi.

Eng kichik hajm sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (76,4 mlrd. so'm), ijara xizmatlari (96,9 mlrd. so'm), yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (102,4 mlrd. so'm)ga to'g'ri keladi.

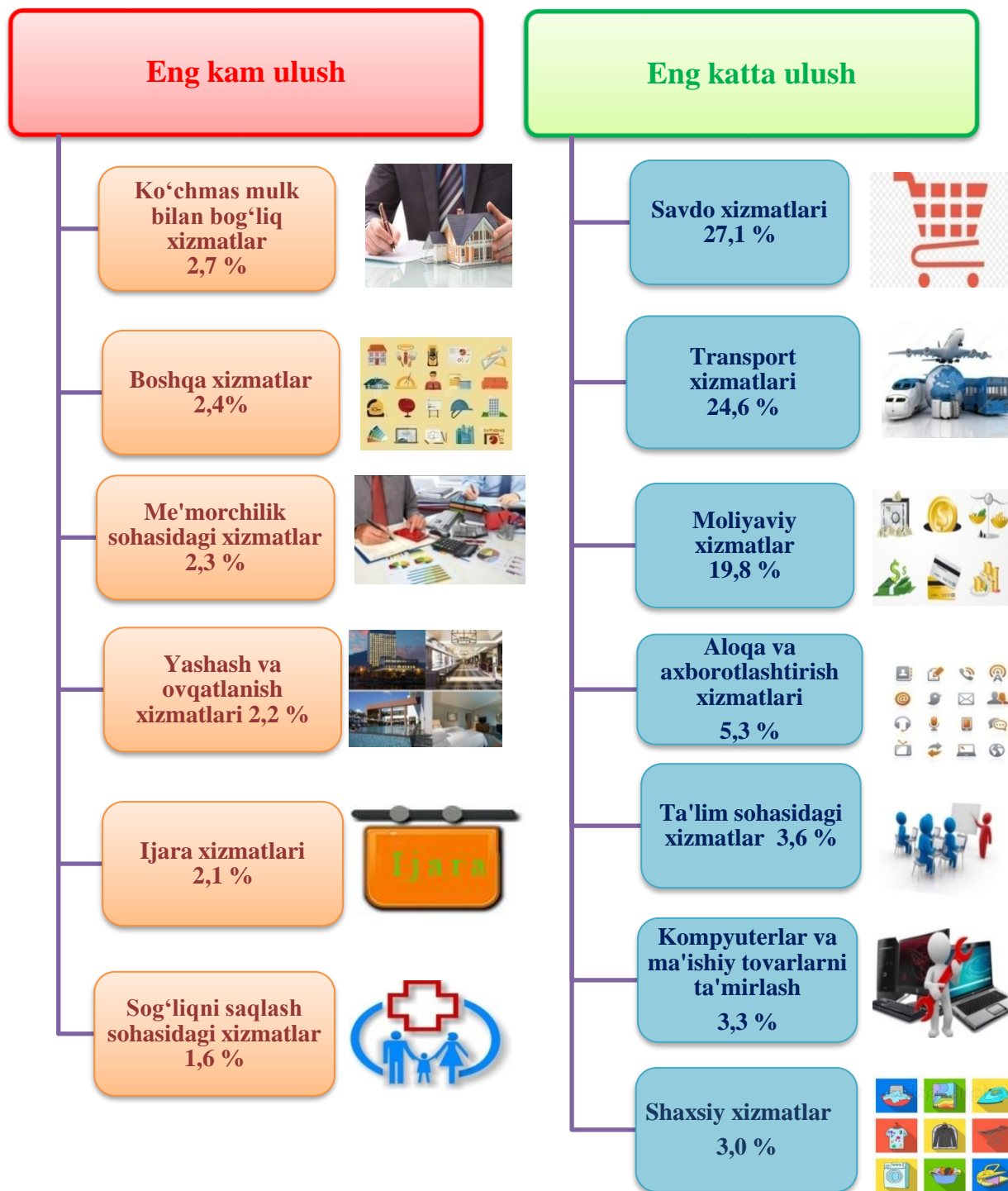
SHuningdek, me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (133,7 %), moliyaviy xizmatlar (127,5 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (111,8 %) va ijara xizmatlari (102,4 %) o'sish sur'atlari yuqori bo'ldi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi (2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)

Xizmatlar tarkibida savdo xizmatlari – 27,1 % ulush bilan etakchi o'rinni egallaydi. Xozirgi vaqtda savdo sohasi iste'molchilarning bozor talabini shakllantirish jarayonida faol ishtirokchi xisoblanadi. Bugungi kunda savdo xizmatlari mamlakat iqtisodiyotida ko'rsatilayotgan xizmatlar umumiy hajmining sezilarli qismini tashkil etadi. Respublikada zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalangan holda chakana savdo tarmoqlari faol rivojlanmoqda.

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida qisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari (27,1 %), transport xizmatlari (24,6 %), moliyaviy xizmatlar (19,8 %) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (5,3 %) to'g'ri keladi.

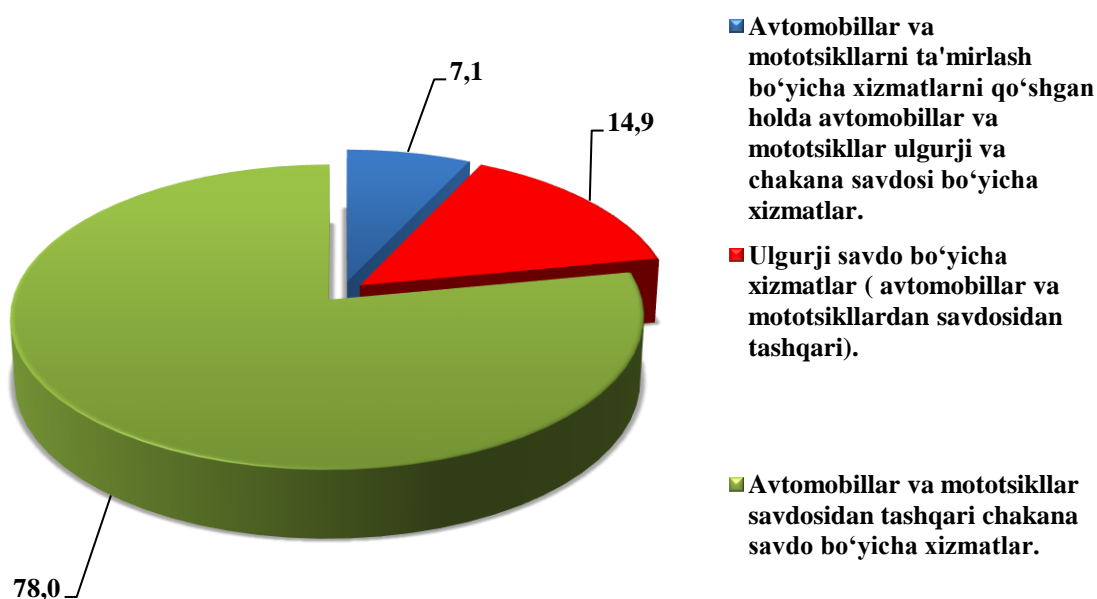
Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlar sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (1,6 %), ijara xizmatlar (2,1 %) shuningdek yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2,2 %) ga to'g'ri kelgan.

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda viloyatda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko'rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta'sir ko'rsatadi. Xizmatlarning xilma-xilligi aholining katta qismini hayot sifati va farovonligini yaxshilash imkonini beradi.

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida savdo xizmatlari hajmi 1275,0 mlrd. so'mga teng bo'ldi. Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 27,1 % ni tashkil etdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlarining hajmi 98,2 mln. so'mga oshdi.

Savdo xizmatlarining tarkibi *(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)*

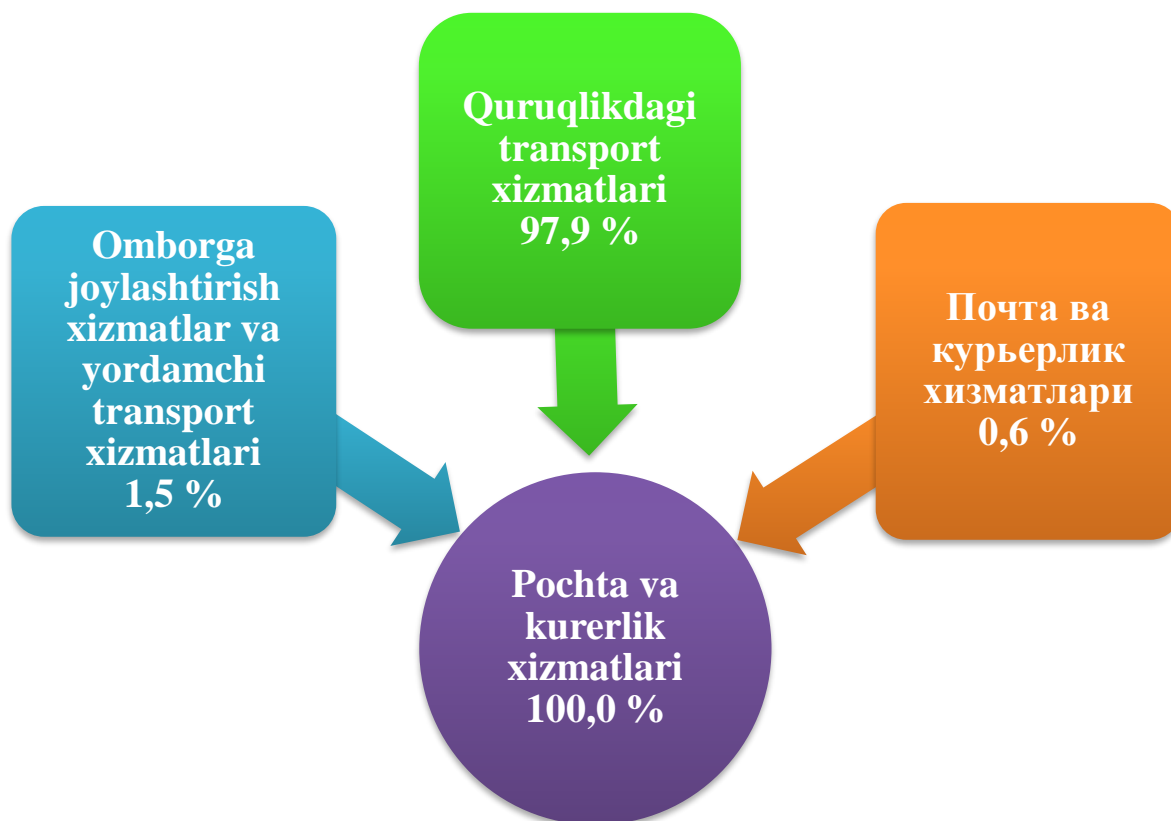
Savdo xizmatlari tarkibida avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar katta salmoqqa ega bo'lib, uning ulushi 78,0 % ni tashkil etadi.

Ulgurji savdo bo'yicha xizmatlarning (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) ulushi 14,9 % ga etdi.

Avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar umumiy savdo xizmatlari hajmida 7,1 % ni egallaydi.

Transport xizmatlarining umumiy hajmida quruqlikdagi transport xizmatlari—97,9 %, omborga joylashtirish xizmatlar va yordamchi transport xizmatlari – 1,5 %, pochta va kurerlik xizmatlari – 0,6 % ni tashkil etadi.

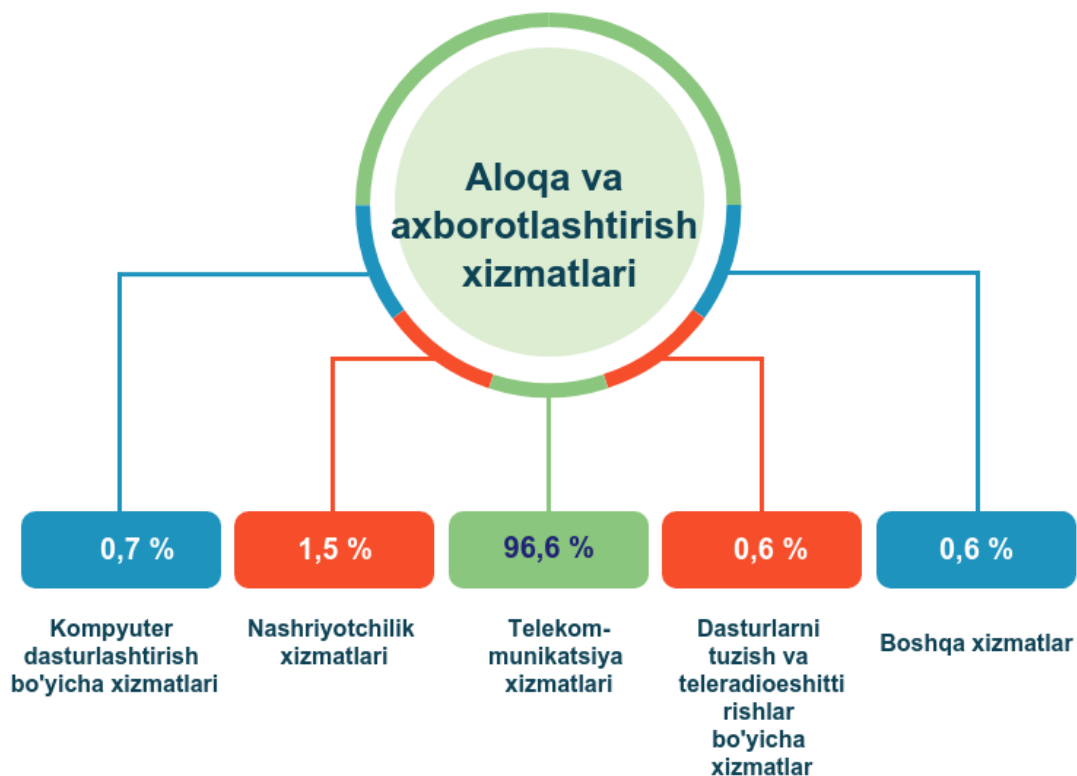
Transport xizmatlarining tarkibi % da
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo'ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashtirishida hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo'lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta'sir ko'rsatadi.

**Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi,%
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)**

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida viloyat bo'yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 250,4 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 111,8 % ni tashkil etdi. Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 5,3 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (96,6 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet, yo'ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hissasiga to'g'ri keladi.

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta'minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo'shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug'urta tashkilotlariga ko'rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Zamonaviy bank xizmatlari ko'rsatish, jumladan "raqamli" banklar va chakana xizmatlar ko'rsatishga ixtisoslashgan bank bo'linmalarini tashkil etish uchun innovatsion bank texnologiyalarini joriy qilish, masofadan turib bank xizmatlarini ko'rsatish, to'lov tizimini yanada rivojlantirish moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga yordam beradi.

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, %

(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)

Natijada, 2020 yil yanvar-sentyabr oylarida ko'rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 934,4 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'sish 127,5 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi 92,5 % ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta xizmatlarining ulushi 5,1 % ni, yordamchi moliyaviy faoliyat 2,4 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar 74,0 % ulush bilan etakchilik qilmoqda. Yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 26,0 % ga to'g'ri keladi.

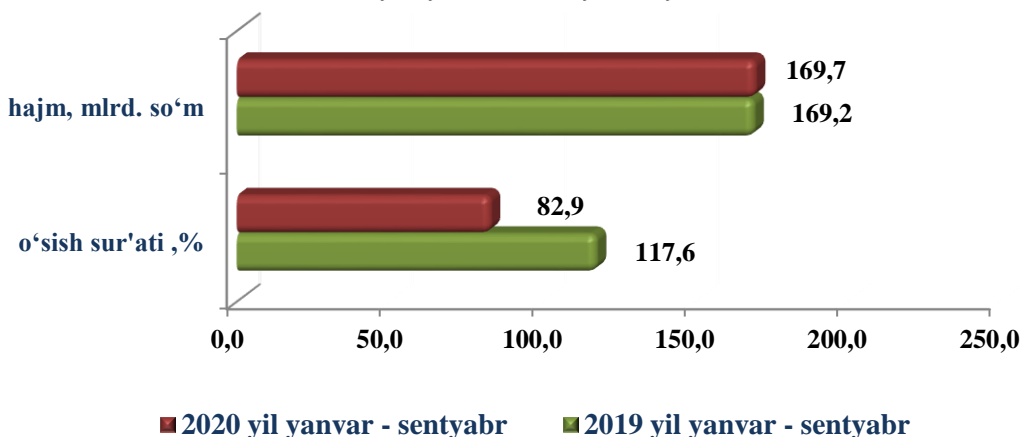
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning tarkibi, %
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)

2019 yil yanvar-sentyabr oylari bilan taqqoslanganda yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar ulushining ko'payish omillaridan biri viloyatda turizm faoliyatini rivojlantirish xisoblanadi. Jahonga mashhur Xiva shahrining tarixiy yodgorliklari, zamonaviy shaharlar, O'zbekistonning betakror tabiati, noyob milliy taomlari, shuningdek, xalqimizning betakror mehmondo'stligi sayohatchilarni o'ziga jalb qiladi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 85,2 % ni tashkil etdi.

Ta'lim sohasidagi xizmatlarning hajmi va o'sish sur'ati, %
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)

Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan tub islohotlar birinchi navbatda ong va fikrlashdagi ijobiy o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlab, ma'naviyatni yuksaltirishga hissa qo'shadi. 2020 yilning yanvar-sentyabr oylarida – 82,9 % erishildi. Ta'lim sohasida ko'rsatilgan

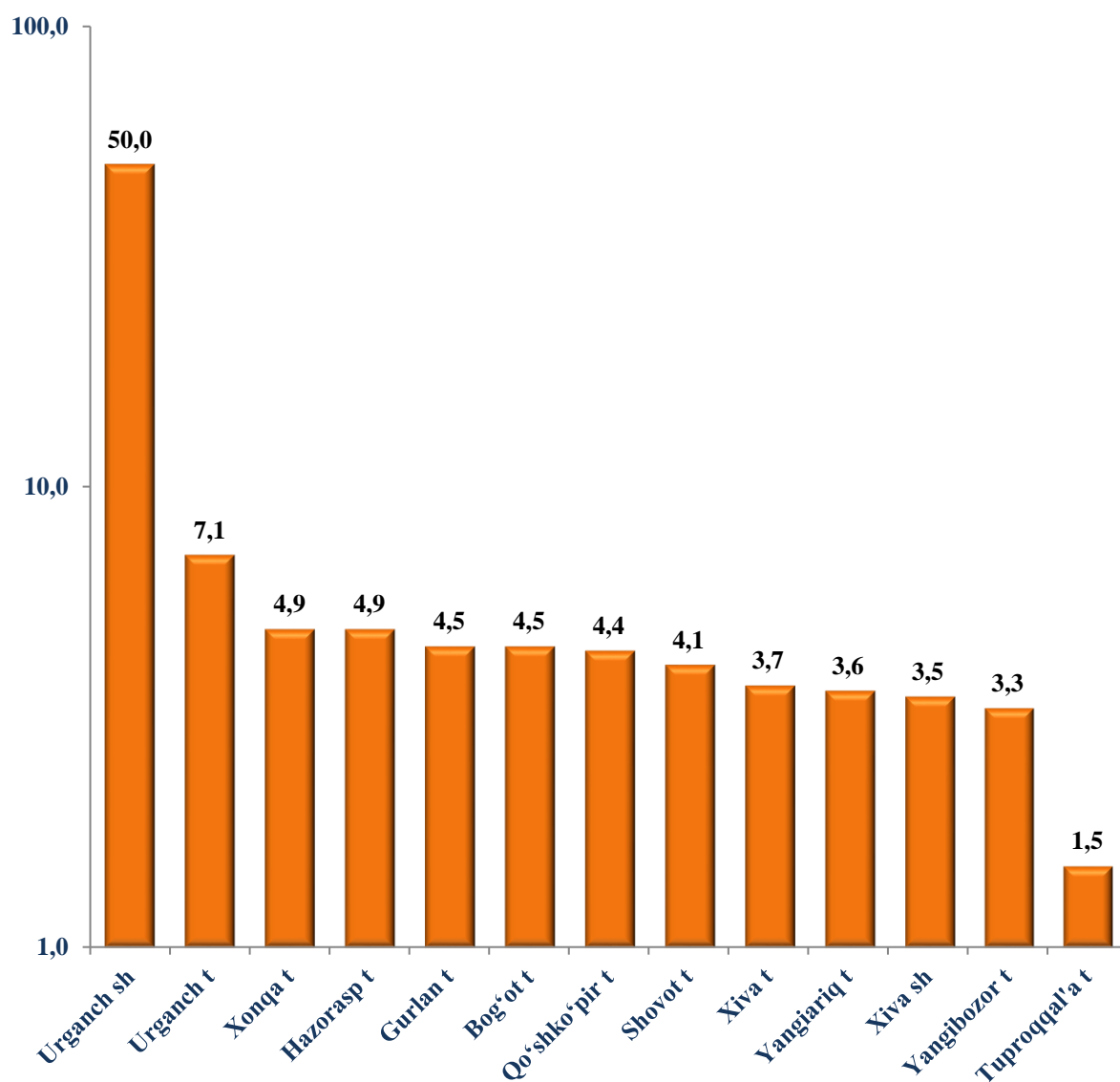
xizmatlar hajmi 169,7 mlrd. soʻmga teng, oʻsish surʻati esa 82,9 % erishildi.

Oʻtgan yilning yanvar-sentyabr oylari bilan taqqoslanganda taʼlim sohasidagi xizmatlarning hajmi 0,5 mln. soʻmga oshdi.

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida shahar va tumanlar kesimida koʻrsatilgan xizmatlar hajmi.

	<i>Mlrd. soʻm</i>	<i>Oʻsish surʻati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Xorazm viloyati	4711,2	102,3	100,0
Urganch shahri	2356,5	104,2	50,0
Xiva shahri	165,0	101,4	3,5
<i>tumanlar:</i>			
Bogʻot	208,8	104,0	4,5
Gurlan	214,2	101,2	4,5
Qoʻshkoʻpir	207,3	107,2	4,4
Urganch	332,3	84,1	7,1
Hazorasp	232,2	100,3	4,9
Tuproqqalʼa	69,9	95,1	1,5
Xonqa	230,5	100,9	4,9
Xiva	172,8	108,8	3,7
Shovot	193,6	103,7	4,1
Yangiariq	170,7	106,6	3,6
Yangibozor	157,4	110,9	3,3

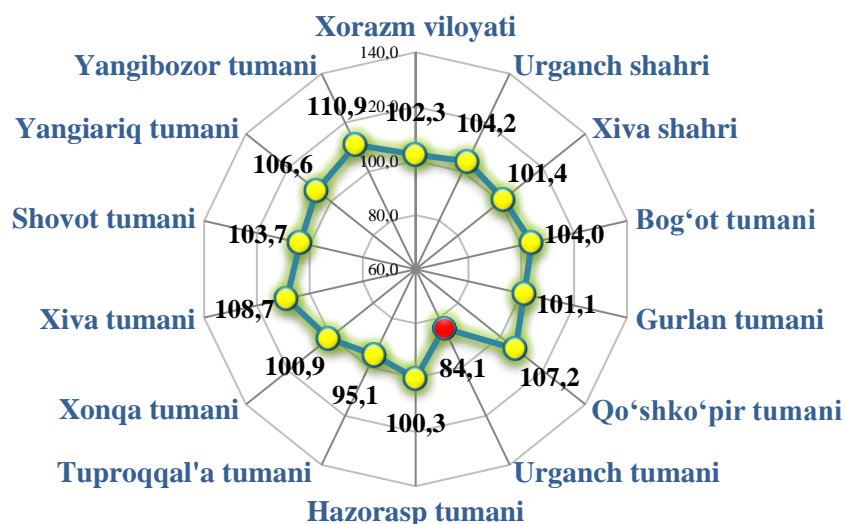
**Viloyat bo'yicha xizmatlarning umumiy hajmida shahar va tumanlarning ulushi
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)**

Xizmatlar sohasining rivojlanishida eng katta ulush Urganch shahri (50,0 %), Urganch (7,1 %), Xonqa (4,9 %), Hazorasp (4,9 %) tumanlarida kuzatilmoqda.

Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Xiva shahri (3,5 %), Yangibozor tumani (3,3 %), Tuproqqal'a tumani (1,5 %) egallaydi.

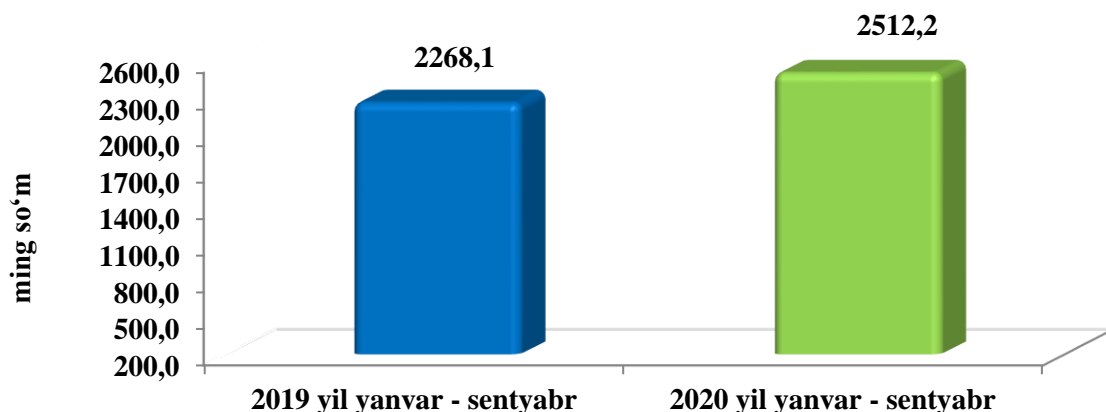
**Hududlar bo'yicha bozor xizmatlarining o'sish sur'ati,%
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)**

2019 yil yanvar-sentyabr oylariga nisbatan, 2020 yil yanvar-sentyabr oylarida eng yuqori o'sish sur'atlari Yangibozor tumani (110,9 %), Xiva tumani (108,7 %) va Qo'shko'pir tumanida (107,2 %) qayd etildi.

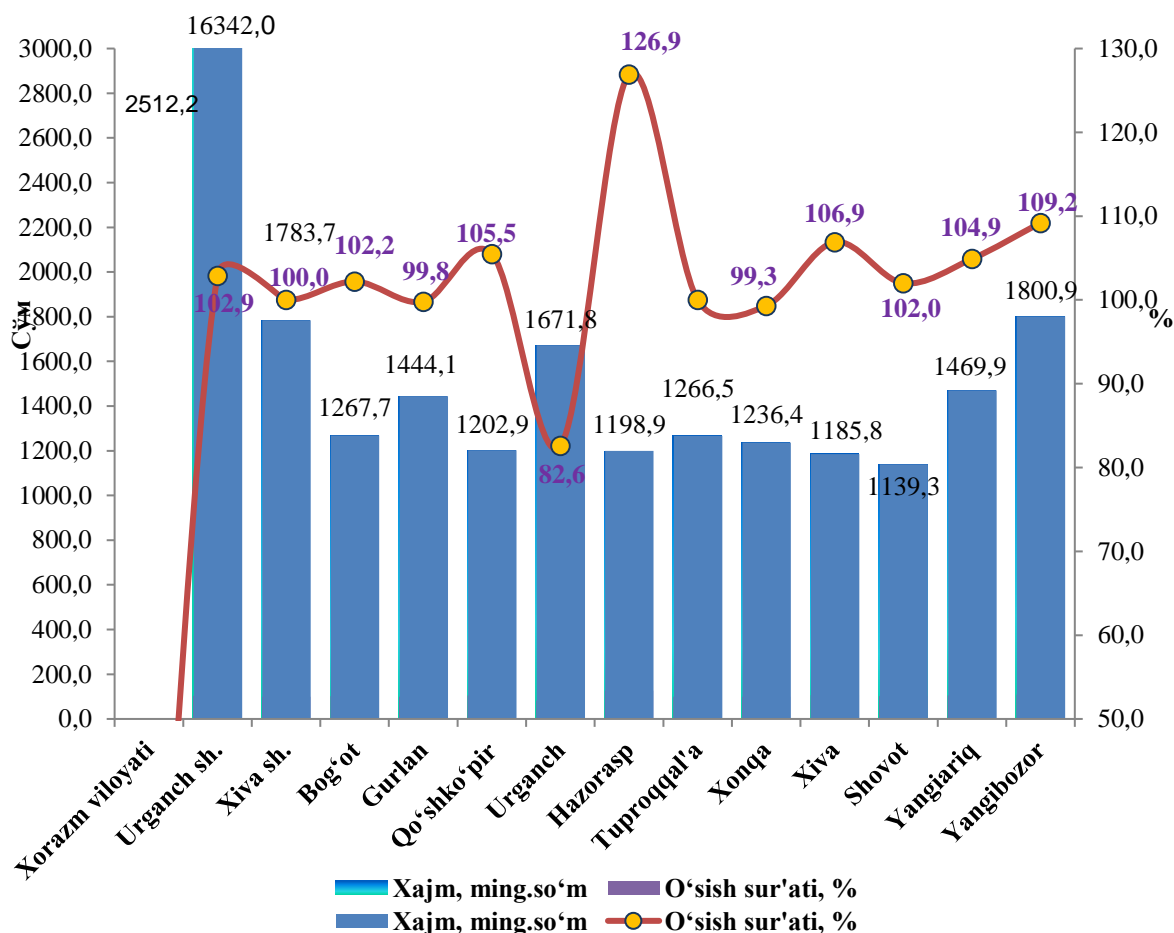
Xorazm viloyatida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda. Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2019 yil yanvar-sentyabr oylariga nisbatan 224,1 ming so'mga oshib, 2512,2 ming so'mga teng bo'ldi. O'sish sur'ati 100,7 % qayd etildi.

**Viloyat bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatkichlar
(2020 yil yanvar-sentyabr oylari uchun)**

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirish uchun eng muhim shartlardan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan bozor islohotlarining ijobiy natijalari xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish, jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal etishda uning rolini oshirish bilan uzviy bog'liqdir.

Shahar va tumanlar bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o'sish sur'ati

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Urganch shahrida (16342,0 ming so'm), Yangibozor tumani (1800,9 ming so'm), Xiva shahrida (1783,7 ming so'm) va Urganch tumanida (1671,8 ming so'm) ga to'g'ri keladi.

Hududlar o'rtasida aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng past ko'rsatkich Shovot (1139,3 ming so'm), Xiva (1185,8 ming so'm) va Hazorasp (1198,9 ming so'm) tumanlarida kuzatildi.

2019 yil yanvar-sentyabr oylariga nisbatan, 2020 yil yanvar-sentyabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining eng yuqori o'sish sur'atlari Hazorasp tumanida (126,9 %) va Yangibozor tumanida (109,2 %) qayd etildi.